

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 427/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti V. V., I. V., a S., zastúpených advokátom JUDr. Ing. Richardom Vanekom, Dobrovičova 4, Bratislava, pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 78/09-27 zo 14. mája 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. V., I. V. a S., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 78/09-27 zo 14. mája 2009 p o r u š e n é b o l o .

2. V. V. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. I. V. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia V. V., I. V. a S., v sume 325,62 € (slovom tristo dvadsaťpäť eur a šesťdesiatdva centov) na účet ich advokáta JUDr. Ing. Richarda Vaneka, Dobrovičova 4, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 427/2014-11 z 2. júla 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť V. V., I. V., a sťažnosť S. (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“, „sťažovateľka v 2. rade“, „sťažovateľ v 3. rade“ alebo spolu „sťažovatelia“), pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 (ďalej aj „napadnuté konanie“) po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 78/09-27 zo 14. mája 2009.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr. 3430/2014 z 30. júla 2014 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, v ktorom zopakovala svoje obsiahle vyjadrenie podané vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 179/2014

týkajúcej sa iných sťažovateľov/účastníkov napadnutého konania a poukázala na to, že „*nakoľko bolo voči rozsudku č. k. 31 Cb 133/2003-348 dňa 20. 06. 2014 podané odvolanie, bol spisový materiál predložený Krajskému súdu v Bratislave*“. Predsedníčka okresného súdu zároveň uviedla, že netrvá na ústnom prejednaní predmetnej veci ústavným súdom.

K tomuto vyjadreniu zaujali sťažovatelia stanovisko podaním z 5. septembra 2014, v ktorom okrem iného uviedli:

„Ku chronológii jednotlivých úkonov ako sú zaznamenané v liste predsedníčky Okresného súdu Bratislava I nemáme pripomienky...

Nesúhlasíme, že k existencii prieťahov prispeli najmä navrhovatelia. Návrhy na zmenu petitu boli zväčša vykonané na základe výzvy súdu, ktoré podľa nášho presvedčenia nie vždy boli potrebné, boli tiež vykonané na základe nových skutočností napríklad zmeny v katastri nehnuteľností a to z označenia garzónky č. 0 na byt č. 1, pričom túto zmenu v katastri inicioval odporca – EUROBUILDING...

Zároveň oznamujeme, že netrváme na ústnom prejednaní sťažností...“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje postupovať v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Ústavný súd (obdobne ako

Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Ústavný súd sa podrobnejšie nezaoberal hodnotením danej veci podľa prvého a tretieho kritéria, pretože tak urobil už v nálezoch č. k. I. ÚS 232/09-30 z 11. novembra 2009 a č. k. I. ÚS 179/2014-31 z 13. augusta 2014, na odôvodnenie ktorých týmto odkazuje. Nad rámec právnych záverov v nich vyslovených však poukazuje aj na to, že trvanie napadnutého konania je zjavne neprimerané, keďže nie je právoplatne ukončené ani po viac ako 11 rokoch od jeho začatia, a z tohto dôvodu ho ako celok nemožno považovať za zlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne napr. IV. ÚS 260/04, III. ÚS 262/07, II. ÚS 3/09, III. ÚS 254/09).

Čo sa týka druhého kritéria, ústavný súd konštatuje, že predmetné konanie bolo iniciované sťažovateľom v 3. rade. Sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľka v 2. rade (ako vlastníci jedného z bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome) do neho vstúpili až na základe uznesenia okresného súdu č. k. 31 Cb 133/2003-169 zo 14. januára 2009 v procesnom postavení navrhovateľa v 14. rade a navrhovateľky v 15. rade. Rovnako ako v predchádzajúcich nálezoch, aj pri hodnotení ich správania ústavný súd dospel k názoru, že na procesné úkony, ktoré urobili, mali nesporne právo, čo nemôže byť (resp. nemohlo byť) dôvodom nekonania okresného súdu v merite veci.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 133/2003 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal, pretože túto povinnosť mu už uložil nálezom č. k. II. ÚS 78/09-27 zo 14. mája 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Každý zo sťažovateľov bez bližšieho odôvodnenia požadoval, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie v sume 10 000 €.

Vychádzajúc z opísaných okolností daného prípadu považoval ústavný súd priznanie sumy 300 € sťažovateľovi v 1. rade a sťažovateľke v 2. rade za primerané finančné zadostučinenie spojené s porušením ich základného práva (body 2 a 3 výroku nálezu). Sťažovateľovi v 3. rade ako subjektu, ktorého členmi sú vlastníci jednotlivých bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome, vzhľadom na duplicitu uplatňovaného nároku ústavný súd finančné zadostučinenie nepriznal (bod 5 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom; tieto právny zástupca sťažovateľov listom z 5. septembra 2014 vyčíslil celkovou sumou 325,62 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia v nimi požadovanej sume, keďže táto neprekračuje výpočet ústavného súdu vykonaného v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a súvisiaceho nálezu č. k. I. ÚS 179/2014-31 z 13. augusta 2014 (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2014